

بررسی برترین تجارب جهانی فناوری شهروندی

شماره چهارم - ۲۷ آذرماه ۱۳۹۸

گزارش راه‌حل‌های نوآورانه افزایش مشارکت مردمی
در حاکمیت، بر بستر فناوری‌های داده‌محور

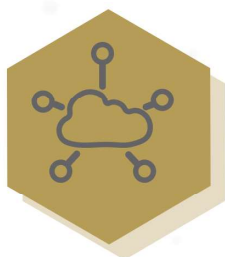
در این شماره می‌خوانیم...

- گونه‌شناسی مؤسسه Civic Hall از فناوری شهروندی
- نگاهی به محصولات mySociety در حوزه فناوری شهروندی (ادامه)
- معرفی سامانه FixMyStreet
- به همراه معرفی سامانه‌های MapIt و Mapumental
- معرفی سامانه WhatDoTheyKnow
- به همراه معرفی سامانه‌های Alaveteli و انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات ایران

در شماری قبل، برخی از گونه‌شناسی‌های مختلف فناوری شهروندی را بررسی کردیم. در این شماره، گونه‌شناسی موسسه Civic Hall را در این حوزه بررسی می‌کنیم.

گونه‌شناسی‌های فناوری شهروندی

موسسه Civic Hall با حمایت بنیاد شوآلیه سامانه‌های فناوری شهروندی را از حیث کاربرد به ۶ دسته‌ی اصلی تقسیم کرده و در وبسایت Civictech.guide به صورت جمع‌سپارانه در اختیار فعالان این حوزه قرار داده است. پس از معرفی این شش دسته، زیرحوزه‌های هر کدام نیز معرفی خواهند شد.

فناوری‌های مرتبط با داده‌های شهروندی

Civic data

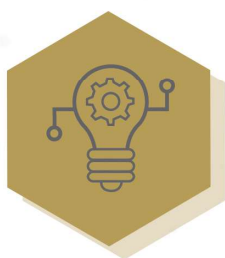
فناوری‌های شهروندی مرتبط با حکومت

Govtech

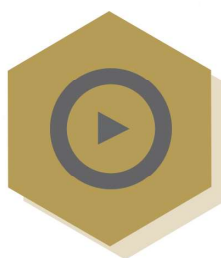
فناوری‌های مشارکت شهروندی

Engagement tech

فناوری‌های پیشرفته شهروندی

High-tech civic tech

فناوری‌های مرتبط با رسانه‌ها

Media

فناوری‌های مرتبط با حمایت اجتماعی

Advocacy tech

در این بخش، برخی از زیر حوزه‌های هر کدام از دسته‌ها معرفی می‌گردند. این حوزه‌ها در سایت **Civictch.guide** به صورت جمع‌سپارانه توسط فعالان این حوزه در حال تکمیل هستند.

فناوری‌های مشارکت شهروندی (Engagementtech)

فناوری‌های مشارکت شهروندی شامل موارد زیر است:

فناوری‌های شهروندی مرتبط با حکومت (Govtech)

فناوری‌های شهروندی مرتبط با حکومت شامل موارد زیر است:

فناوری‌های مرتبط با داده‌های شهروندی (Civicdata)

فناوری‌های مرتبط با داده‌های شهروندی شامل موارد زیر است:

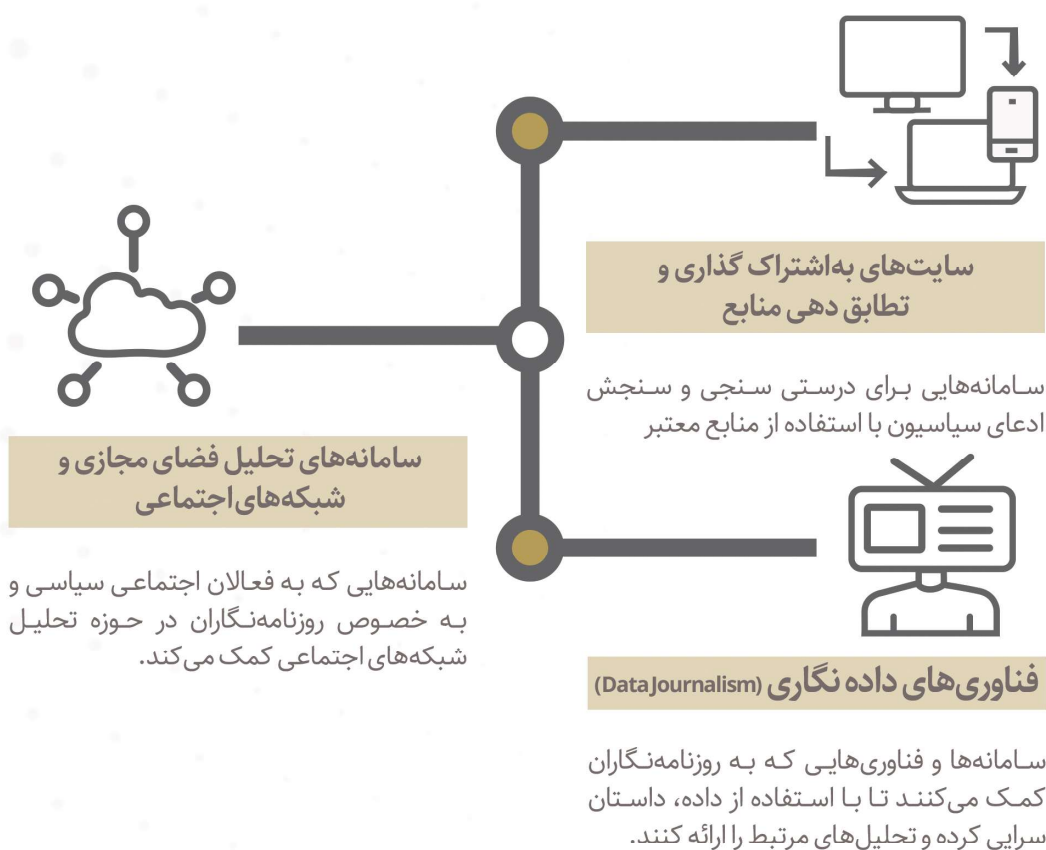
فناوری‌های مرتبط با حمایت اجتماعی (Advocacytech)

فناوری‌های مرتبط با حمایت اجتماعی شامل موارد زیر است:

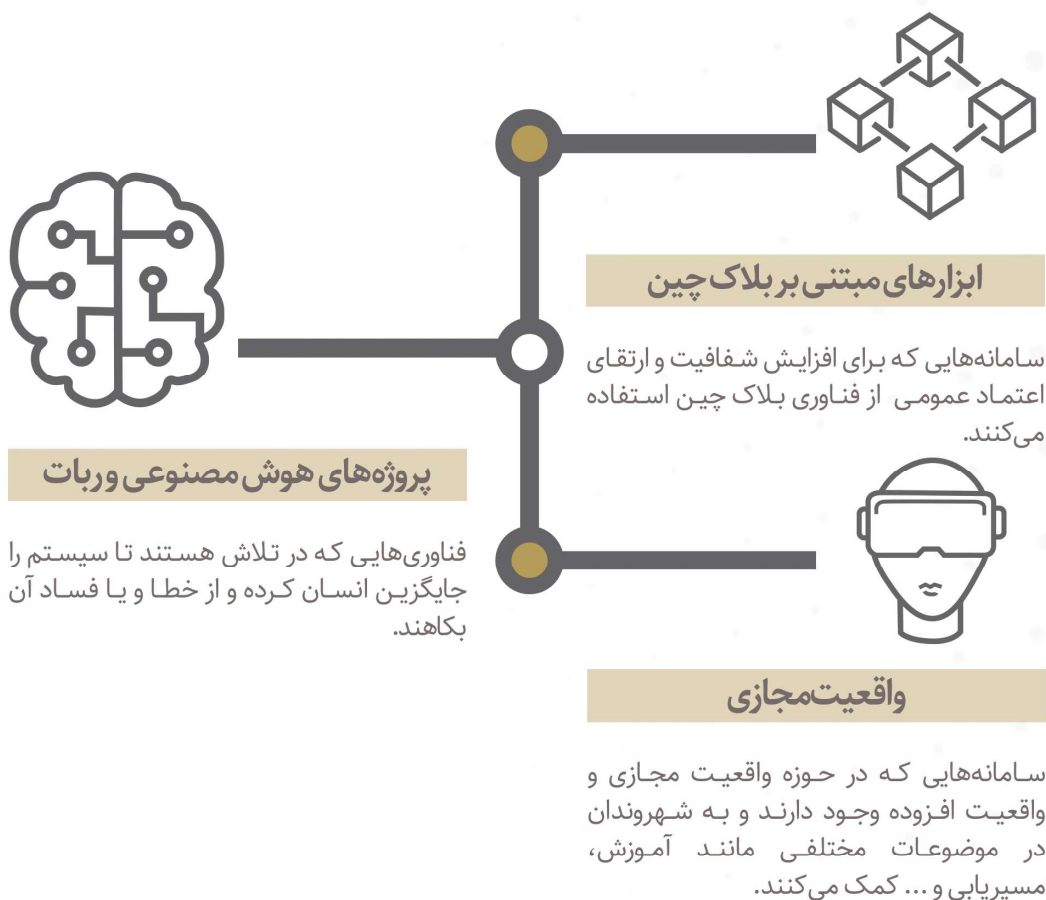
فناوری‌های مرتبط با رسانه‌ها (Media)

فناوری‌های مرتبط با رسانه‌ها شامل موارد زیر است:

فناوری‌های پیشرفته شهروندی (High-tech civictech)

فناوری‌های مرتبط با رسانه‌ها شامل موارد زیر است:

نگاهی به محصولات mySociety در حوزه فناوری شهروندی (ادامه)

در شماره قبل به اختصار، دو سامانه از سامانه‌های شهروندی mySociety را معرفی کردیم. در این شماره، دو سامانه‌ی **FixMyStreet** و **WhatDoTheyKnow** را بررسی خواهیم کرد. علاوه بر این، به برخی دیگر از سامانه‌های توسعه یافته‌ی این بنیاد نیز به صورت گذرا اشاره خواهیم کرد.

سامانه FixMyStreet

نام سامانه: FixMyStreet

سال تاسیس: ۲۰۰۷، بریتانیا

حوزه‌های فعالیت: گزارش مشکلات شهری و تسهیل حل آن

آدرس سایت:

<https://www.fixmystreet.com>

برق، قطع شدن درختان و
همچنین شهروندان می‌توانند از
مشکل گزارش شده عکس تهیه کرده
و آن را نیز در سامانه بارگذاری کنند.
این سامانه، مشکل مربوطه را
به صورت خودکار به مسئول مربوطه
ارجاع می‌دهد.

سامانه FixMyStreet، در سال ۲۰۰۷ به عنوان پلتفرمی
برای گزارش مشکلات خیابان‌های شهرهای مختلف
بریتانیا کار خود را آغاز کرد. در این سامانه که مانند دیگر
محصولات بنیاد mySociety بسیار آسان و ساده طراحی شده،
شهروندان می‌توانند با جستجوی موقعیت مدنظر خود،
مشکلاتی که در خیابان می‌بینند را گزارش کنند.
مشکلاتی مانند وجود چاله در خیابان، خرابی تیرهای چراغ

[Report a problem](#) [Sign in](#) [All reports](#) [Local alerts](#) [Help](#)

Report, view, or discuss local problems

(like graffiti, fly tipping, broken paving slabs, or street lighting)

Enter a nearby UK postcode, or street name and area:

e.g. 'B2 4QA' or 'Tib St, Manchester'

Go

... or use my location

How to report a problem

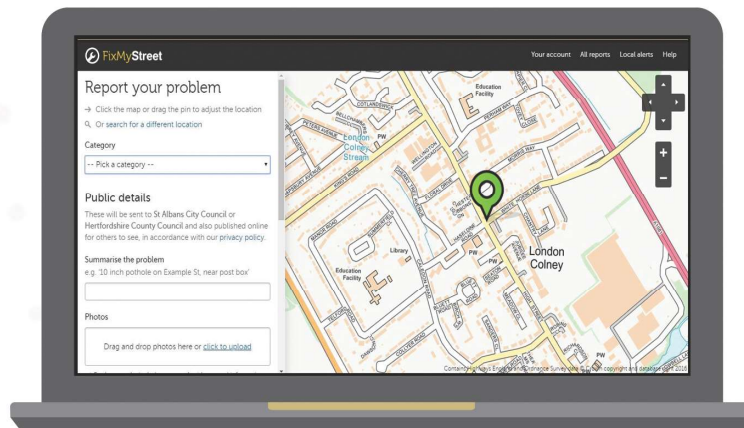
- 1 Enter a nearby UK postcode, or street name and area
- 2 Locate the problem on a map of the area

Recently reported problems

No street sweeping for at least a week
12:11 today

No signpost for the path (Bodham FP 7)

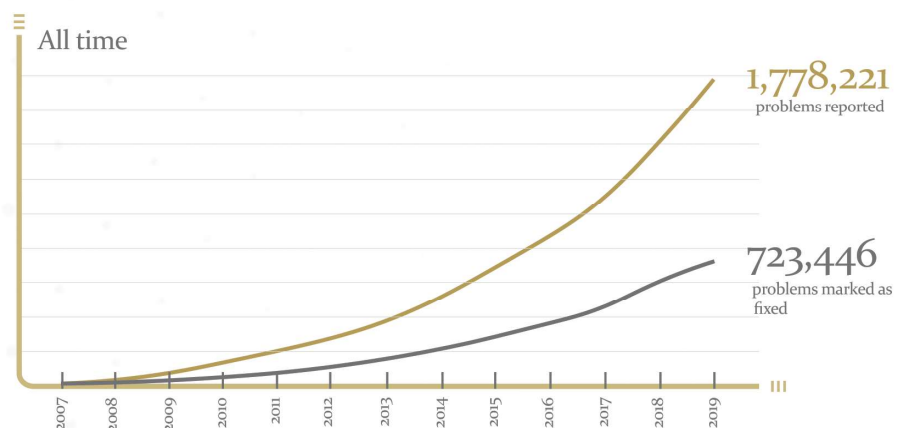

نمونه‌ای از ثبت مشکلات شهری در سامانه FixMyStreet

در فازهای بعدی، این سایت به مرور علاوه بر گزارش‌های مشکلات موجود در خیابان، گزارش مشکلاتی همچون تصادف‌ها (به خصوص در مورد تصادف‌های دوچرخه سواری به منظور رفع موانع موجود و پیشگیری از اتفاقات جدید)، وجود خانه های خالی از سکنه و رفتارهای ضداجتماعی در حمل و نقل عمومی را نیز در دستور کار دارد. همچنین برای هر عضو شورای محلی، نام کاربری تعریف شده و این افراد می توانند به راحتی به گزارش‌های مربوط به منطقه خود دسترسی کامل داشته باشند.

از سال ۲۰۰۷ که این سامانه کار خود را آغاز کرده تاکنون، نزدیک به ۱ میلیون و ۸۰۰ هزار مشکل گزارش شده که از این تعداد، نزدیک به ۷۳۰ هزار مشکل به صورت کامل برطرف شده است. شیب نمودار، نشان دهنده‌ی میزان استقبال شهروندان از این سامانه در سال‌های اخیر است. در سال ۲۰۱۷، هر ماه ۱۲ هزار گزارش در سایت ثبت شده و ۵۰ هزار نفر نیز از این سامانه و اپ موبایل آن بازدید داشته‌اند.

FixMyStreet شهر خود را ایجاد کنید!

یکی از ویژگی‌های مثبت سامانه‌های بنیاد mySociety، منبع باز بودن آن‌هاست. سامانه FixMyStreet نیز از این قاعده مستثنی نیست و تاکنون کشورهای مختلفی از این سامانه برای حل مشکلات شهرهای خود استفاده کرده‌اند. به عنوان مثال کشورهای:

اوگاندا

<http://fixmycommunity.ug>

اروگوئه

<http://www.pormibarrío.uy>

فرانسه

<http://www.fixmystreet.fr>

استرالیا

<http://www.fixmystreet.org.au>

سوئد

<https://fixamingata.se>

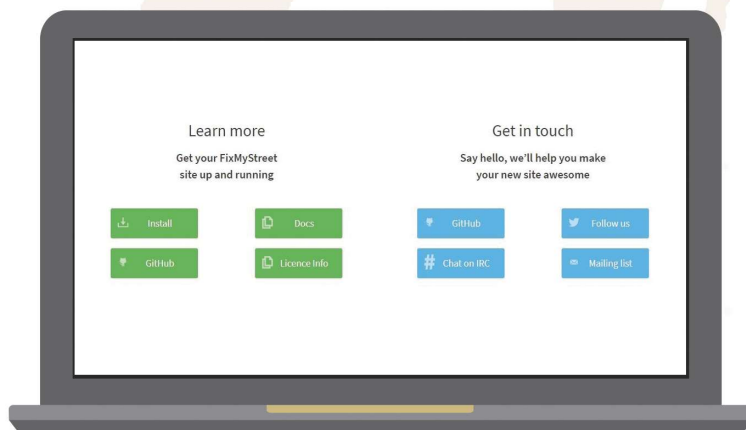
نروژ

<http://www.fiksgatami.no>

سوئیس

<http://www.fixmystreet.org.au>

تنها بخشی از کشورهای استفاده کننده از این سامانه هستند. این سامانه، تمامی مراحل لازم برای راه اندازی در شهر و کشور مدنظر مخاطب را به خوبی و سادگی آموزش داده و تمامی فایل‌های مدنظر را در دسترس قرار می‌دهد.

راهنمای راه اندازی سایت FixMyStreet در شهرهای مختلف

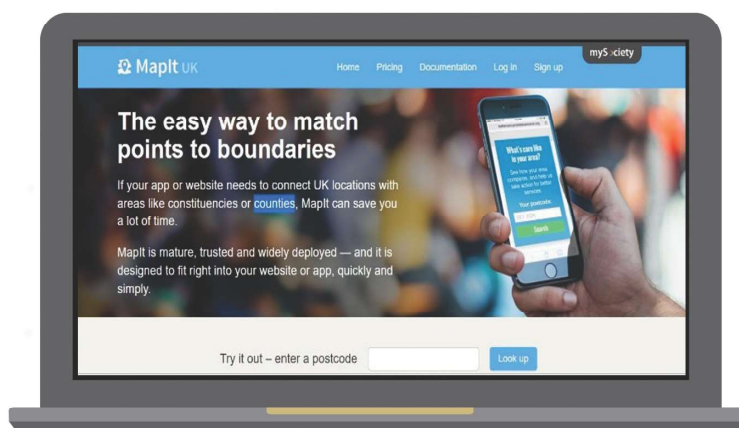
محصولات مشابه mySociety برای کسب و کارها

بنیاد mySociety علاوه بر توسعه سامانه‌هایی برای شهروندان، سامانه‌هایی را نیز برای کسب و کارها توسعه داده است. در این بخش، دو سامانه را به صورت کوتاه معرفی خواهیم کرد.

سامانه MapIt

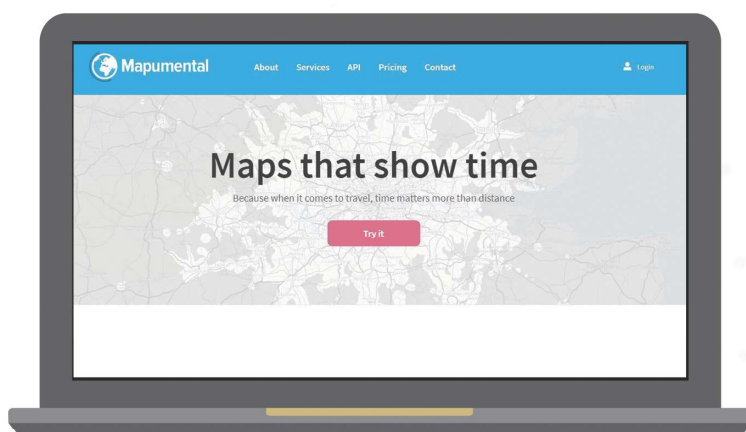
کسب و کارهایی که به داده‌های نقشه‌ای مانند حوزه‌های انتخابیه، شوراهای محلی و نمایندگان ... نیاز دارند می‌توانند از سامانه MapIt استفاده کنند. این سامانه اطلاعات زیر را به کسب و کارها ارائه می‌دهد:

- اسامی نمایندگان منطقه مدنظر در مجلس‌های عوام و خواص و همچنین شوراهای محلی
- شورای مسئول منطقه
- خدمات در دسترس در منطقه
- اداره‌هایی که در آن منطقه قرار دارند

سامانه Mapumental

سامانه Mapumental داده‌های حمل و نقل عمومی در بریتانیا را در اختیار کسب و کارها قرار می‌دهد. همچنین ارائه داده‌های نقشه‌ای مربوط به دسترسی‌ها به حمل و نقل عمومی از هر موقعیت جغرافیایی و ارائه مسیرهای مختلف براساس زمان‌های مختلف به هر فرد، از دیگر خدمات این سامانه است. به عنوان مثال آتش‌نشانی لندن یکی از مشتریان این سامانه است، چراکه موقعیت ایستگاه‌های خود و همچنین نزدیک‌ترین مسیرها را با استفاده از این سامانه می‌تواند تنظیم کند.

سامانه WhatDoTheyKnow

سامانه همواره آنلاین بوده و همهی شهروندان می‌توانند به اطلاعات درخواست شده دسترسی داشته باشند. مزیت اصلی این سامانه در دولتی نبودن آن است. در واقع این سامانه واسطه بین مردم و حاکمیت شده و با ابزارهای مختلف، سعی دارد حاکمیت را مجبور به ارائه پاسخ مناسب کند. همچنین به دلیل ارتباط مستقیم با مردم، سعی کرده فرایند را به ساده‌ترین شکل ممکن به مردم عرضه کند. مجموع این موارد، تفاوت این سامانه را با سامانه‌های دولتی در این زمینه، از جمله سامانه انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات ایران (<https://foia.iran.gov.ir>) به خوبی نشان می‌دهد.

نام سامانه: WhatDoTheyKnow

سال تاسیس: ۲۰۰۸، بریتانیا

حوزه‌های فعالیت: دسترسی آزاد به اطلاعات

آدرس سایت:

<https://www.whatdotheyknow.com>

سامانه WhatDoTheyKnow در حوزه دسترسی آزاد به اطلاعات در بریتانیا فعالیت می‌کند. قانون دسترسی آزاد به اطلاعات بریتانیا در سال ۲۰۰۰ تصویب شده و در آن نهادهای دولتی مکلف هستند تا اطلاعات درخواستی شهروندان را به صورت آزادانه و بدون دریافت هزینه در اختیار آنان قرار دهند (مگر موارد استثنا شده در قانون). در این سامانه هر شهروندی می‌تواند نسبت به داشتن اطلاعات از سازمان و یا مسئول خاص دولتی درخواست ارائه کرده و در صورت مطابقت با قانون، سازمان مربوطه می‌بایست در سریع‌ترین زمان ممکن به این درخواست پاسخ بدهد. همچنین افراد می‌توانند چند سازمان و نهاد دولتی را به عنوان مخاطب درخواست خود مطرح کنند. پاسخ‌ها در این

WhatDoTheyKnow

English

Sign in or sign up

Search

Make a request

Browse requests

View authorities

Read blog

Help

Volunteer

Get answers from the government and public sector

Make a request for information to a UK public authority: by law, they have to respond

Browse **591,406 requests** to **24,269 authorities**

Want to know something?

Start your own request

[Make a request »](#)

↓ Learn more

۲۵ هزار
مقام و نهاد دولتی

۶۰۰ هزار
درخواست ارائه اطلاعات

۳۳۰ هزار پاسخ ارائه شده
توسط نهادهای دولتی

۵ میلیون بازدید
از سایت در سال ۲۰۱۴

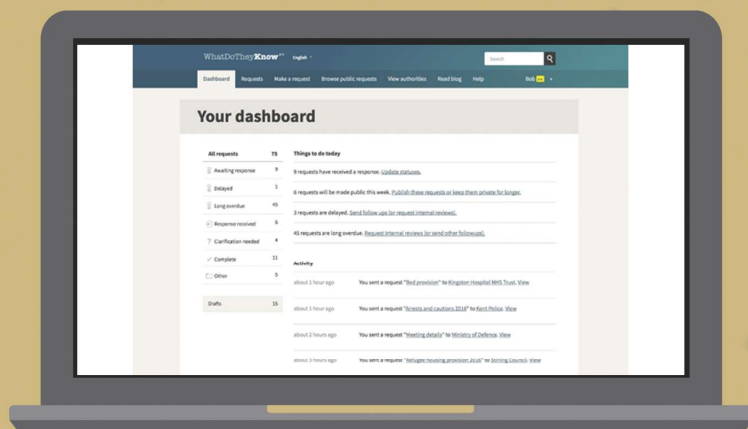
یکی از مزیت‌های این سامانه، ارائه خدمات ویژه به روزنامه‌نگاران و توسعه‌دهندگان کمپین‌هاست. این سامانه در مقابل دریافت هزینه‌ای کم به روزنامه‌نگاران خدمات زیر را ارائه می‌کند:

ارائه درخواست‌ها و پاسخ‌ها به صورت خصوصی (از آنجاییکه برخی روزنامه‌نگاران روی موضوعات و داستان‌های خاصی متمرکز هستند)

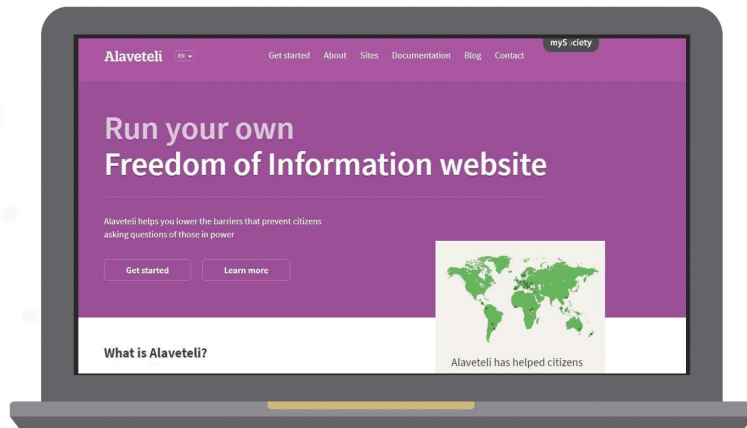
ارائه داشبورد شخصی برای مدیریت بهتر فرایندها و درخواست‌ها

ایمیل‌هایی از خلاصه درخواست‌ها و پاسخ‌ها به صورت روزانه

امکان رهگیری و اطلاع‌رسانی سامانه به فرد (در هر لحظه که تغییری در وضعیت درخواست‌ها رخ دهد)

نمونه داشبورد روزنامه‌نگاران در سامانه WhatDoTheyKnow

نرم افزار Alaveteli به عنوان پلتفرم اصلی دسترسی آزاد به اطلاعات

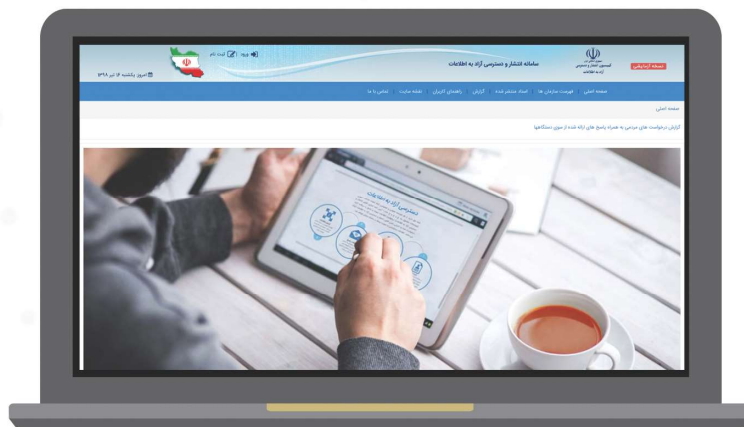
Alaveteli، یک نرم افزار منبع باز و رایگان است که توسط بنیاد mySociety ایجاد شده است. این نرم افزار به عنوان پلتفرم اصلی دسترسی آزاد به اطلاعات شناخته می شود و تاکنون در کشورهای مختلفی پیاده سازی شده است. کشورهایی که تاکنون از این پلتفرم استفاده کرده اند:

از ویژگی‌های خوبی که استفاده از این نرم‌افزار را در کشورهای مختلف آسان کرده می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

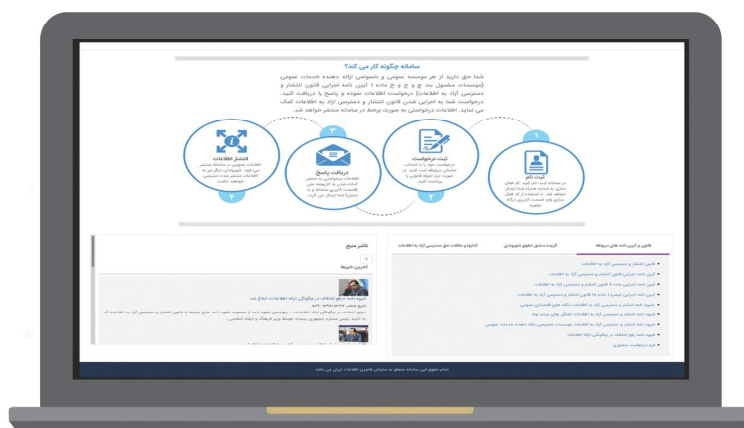
- پشتیبانی از دستگاه‌های مختلف به دلیل طراحی تعاملی (responsive design) آن.
- وجود قابلیت‌های پیام‌رسانی، اعلان‌ها و پیگیری‌های بعدی.
- کدنویسی آن به راحتی قابل تنظیم (customisable) هستند و متناسب با کشور مدنظر قابل تغییرند.
- برنامه‌نویسی چندزبانه (در حال حاضر در ۲۰ زبان مختلف دنیا موجود بوده و به راحتی به هر زبانی قابل ترجمه است).
- منبع‌باز بودن کدها و توسعه همیشگی آن.
- سادگی فوق‌العاده آن که هر شهروندی می‌تواند به راحتی با آن کار کند.

سامانه انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات ایران

در ایران نیز پس از تصویب قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات سامانه‌ای (<https://foia.iran.gov.ir>) با همین عنوان از سوی دولت ایجاد شده است. در این سامانه آمده است: «شما حق دارید از هر موسسه عمومی و خصوصی ارائه دهنده خدمات عمومی (موسسات مشمول بند چ و ح و خ ماده ۱ آیین نامه اجرایی قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات) درخواست اطلاعات نموده و پاسخ دریافت کنید. درخواست شما به اجرایی شدن قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات کمک می‌نماید. اطلاعات درخواستی به صورت برخط در سامانه منتشر خواهد شد».

فناوری، دارای پتانسیل گسترده‌ای برای تغییر نحوه ارتباط شهروندان با یکدیگر، ارتباط شهروندان با دولت و تقویت جوامع و حکومت‌ها است. امروزه شهروندان، سازمان‌ها و دولت‌ها از فناوری برای اطلاع‌رسانی و تشویق مشارکت شهروندی استفاده می‌کنند؛ مواردی مانند انتخابات و رأی‌دهی، دولت الکترونیک و یا راه‌اندازی کمپین‌های جمع‌سپاری. این دسته از فعالیت‌های در حال رشد به عنوان «فناوری شهروندی» مشهور شده‌اند.